

Міністерство освіти та науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Приазовський державний технічний університет»

Соціально-гуманітарний факультет
Кафедра «Соціологія та соціальна робота»

Затверджую:

Ректор ДВНЗ «ПДТУ»

_____ В.С.Волошин

« ____ » _____ 2016 р.

Програма вступного іспиту для магістрів
спеціальності 231 «Соціальна робота»

Маріуполь, 2016 р.

Програма вступного іспиту для магістрів по спеціальності
231 "Соціальна робота" включає питання з наступних дисциплін навчального плану ОКР "Бакалавр соціальної роботи" :

- історія і теорія соціальної роботи.
- деонтологія;
- соціальна робота з різними групами клієнтів;
- технологія соціальної роботи;
- методи і організація соціальних досліджень.

Програма затверджена на засіданні кафедри соціології і соціальної роботи - протокол № 10 від 11.01.2016

Завідувач кафедрою

Харабет В.В.

ДИСЦИПЛІНА «МЕТОДИ І ОРГАНІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Тема 1. Теоретичні основи соціального дослідження (9 годин)

Соціологія та її методи. Розвиток теоретичних підвалин методології емпіричного соціального дослідження та практика емпіричних досліджень.

Сутність, предмет та об'єкт соціального дослідження. Структурний поділ соціології на три рівня. Макросоціологія та мікросоціологія. Об'єкт та предмет соціального дослідження. Труднощі в побудові концепції соціального дослідження.

Тема 2. Методологічні засади соціального дослідження (9 годин)

Соціальне дослідження як методологічний елемент соціології. Теоретико-методологічна, методична та організаційно-технологічна частини соціального дослідження.

Соціальний факт та проблеми його дослідження. Перетворення емпіричного соціального факту в науково-теоретичний соціальний факт.

Етапи методологічної розробки програми соціального дослідження. Визначення об'єкту соціального дослідження та понятійного апарату. Метод термінологічного аналізу. Метод аналізу операцій та понять. Матриця інформаційних досліджень. Процес аналізу операцій та понять. Обґрунтування понятійного апарату соціального дослідження. Етапи процесу інтерпретації соціального дослідження. Формулювання гіпотез і завдань дослідження.

Тема 3. Типологія соціальних досліджень (18 годин)

Формування вибіркової сукупності в соціальному дослідженні. Етапи процесу формування вибірки.

Етапи відбору одиниць аналізу. Одноступеневий та багатоступеневий відбір одиниць аналізу.

Вірогідні вибіркові дослідження. Відбір одиниць генеральної сукупності. Повторний і без повторний вірогідний відбір одиниць.

Районовані вибіркові дослідження. Побудова районованої вибірки. Соціально-демографічні показники. Показники соціального оточення особистості. Характеристики рівня благополуччя та ступінь задоволення матеріальних потреб населення регіону. Показники рівня розвитку промисловості регіону. Показники, що репрезентують ступінь доступності духовно-культурних цінностей населення.

Гніздовий відбір одиниць аналізу. Переваги гніздового відбору перед вірогідним і районованим.

Статистичний відбір одиниць об'єкта дослідження.

Квотна вибірка. Складнощі пошуку респондентів.

Типологічні дослідження.

Тема 4. Вимірювання соціальних характеристик об'єкта дослідження (18 годин)

Проста номінальна шкала. Процедура вимірювання. Шкали вимірювання: «назв», «порядку», «інтегральна», «відносин». Групування елементів за подібністю. Визначення частот у натуральних величинах.

Порядкова шкала. Рангова шкала.

Метрична шкала. Обґрунтованість шкали. Надійність шкали. Якісні та кількісні характеристики об'єкта дослідження.

Тема 5. Методика збору, обробки, аналізу та інтерпретації соціальної інформації (18 годин)

Аналіз документів. Типи документів за формою фіксації. Контент-аналіз документів. Аналіз змісту документів. Використання контент-аналізу в дослідженні проблем трьох типів. Вимірювання та кодування текстологічної інформації. Частота, спрямування, інтенсивність, простір як елементи контент-аналізу для характеристики тексту.

Спостереження як метод соціального дослідження. Класифікації спостереження: включне та невключне, відкрите та закрите, стандартизоване та не стандартизоване.

Опитування в соціальному дослідженні. Різниця між фактом і думкою про факт. Анкетування як спосіб збору емпіричної інформації. Вступна, основна та демографічна (паспортична) частини анкети. Інтерв'ю. Телефонне інтерв'ю. Ефект присутності «третьох осіб». Етапи програми телефонного опитування. Основні вимоги для проведення телефонного опитування. Недоліки телефонного опитування. Прийоми стимулювання процесу отримання інформації від респондентів. Фокусоване групове інтерв'ю. Особливості сфокусованого групового інтерв'ю.

Експертні опитування. Метод експертних оцінок. Етапи експертизи. Особливості соціальної експертизи. Етапи експертного опитування.

Біографічний метод. Використання семантичного й соціолінгвістичного аналізу при проведенні вільних біографічних інтерв'ю.

Тема 6. Статистичний аналіз емпіричної інформації (18 годин)

Формування системи показників та індикаторів у соціальному дослідженні проблем молоді. Дослідження мотивації навчання, професійної підготовки, психологічної готовності до ринкових перетворень. Впровадження соціального моніторингу в діяльність навчальних закладів та установ.

Соціологічні аспекти діагностики соціальної ситуації. Соціальне та психологічне середовище особистості. Стимули, епізоди, ситуація, оточення, середовище як рівні у визначенні ситуації.

Теоретична інтерпретація емпіричних даних. «Моделі обробки».

Тема 7. Соціально-педагогічний моніторинг: методика розробки системи показників (18 годин)

Показники емпіричної „Шкали задоволеності життям”. Ставлення особистості до життя: емоційний стан, інтерес до справи. Особливості ставлення до життя. Узгодженість між поставленою та досягнутою метою. Ставлення до самого себе. Психоемоційний тонус, загальний фон настрою.

Соціально-педагогічний моніторингу в умовах вищого навчального закладу. Галузь соціальних зв'язків. Галузь національних стосунків. Соціально-політична галузь. Професійно-трудова галузь. Інформаційно-культурна галузь. Рекреаційно-культурна галузь. Галузь міжособистісних стосунків. Особистісна галузь.

Рекомендована література:

1. Батыгин Г.С. Лекции по методологии социологических исследований. Учебник для студентов гуманитарных вузов. – М., 1995.
2. Бутенко И.А. Организация прикладного социологического исследования. – М., 1998.
3. Толстова Ю.Н. Измерения в социологии. Курс лекций. – М., 1998.
4. Ядов В.А. Социологическое исследование: методология, программа, методы. – Самара, 1995.
5. Кравченко А.И., Довренёв О.В. Методы социологического исследования. – М.: ИНФРА, 2004.
6. Шикун Н.Б. Социологический практикум. – Минск, 2001.

ДИСЦИПЛІНА «ДЕОНТОЛОГІЯ»

Тема 1. Предмет, завдання, цілі деонтології соціальної роботи. Місце і роль цінностей в соціальній роботі

Місце і роль цінностей в життєдіяльності людини і суспільства. Аксиологічні підстави соціальної роботи

Поняття про цінності. Потреби, цінності, ціннісні орієнтації, установки. Аксиологія як вчення про цінності. Поняття системи та ієрархії цінностей. Структура системи цінностей. Ціннісні трансверсії і флуктуації. Ідеал, його сутність і зміст. Цінності і ціннісні орієнтації в професійній діяльності. Місце і роль етико-аксиологічного підходу в професійній соціальній роботі, його функції, цілі, завдання.

Місце і роль системи цінностей в структурі соціальної роботи. Поняття про аксиології соціальної роботи. Людина як найвища цінність і мета діяльності в сучасній професійній соціальній роботі. Роль системи цінностей у формуванні професійної культури фахівця в галузі соціальної роботи.

Тема 2. Професійно значущі цінності соціальної роботи, їх сутність, типологія

Система і ієрархія цінностей професійної соціальної роботи. Специфічні цінності і ідеал професійної соціальної роботи

Поняття системи цінностей сучасної професійної соціальної роботи, її детермінанти. Типологія цінностей в соціальній роботі. Рівні цінностей. Ієрархія цінностей в сучасній професійній соціальній роботі. Цінність людини і суспільства. Загальнолюдські етичні цінності, їх особливий характер в соціальній роботі і специфіка реалізації.

Соціальна робота як етико-аксіологічна професійна діяльність. Ідеал і його функції в соціальній роботі. Зміст ідеалу професійної соціальної роботи, його взаємозв'язок і взаємодію з громадським і загальнолюдським ідеалом. Тенденції в розвитку ідеалу професійної соціальної роботи. Ціннісний зміст ідеалу професійної соціальної роботи.

Тема 3. Основні етапи становлення і розвитку ціннісних підстав соціальної роботи

Інстинктивно-практицистські і традиційно-прагматичні основи допомоги і взаємодопомоги. Соціально-ідеологічний і соціально-філософський підходи у визначенні цінності допомоги людині

Інстинктивно-практицистські основи допомоги і взаємодопомоги. Природна соціальність, альтруїзм і колективізм як іманентні характеристики людини, необхідні умови його виживання, розвитку допомоги та взаємодопомоги. Традиційно-прагматичний підхід у становленні допомоги та взаємодопомоги, благодійності та соціальної роботи.

Соціально-ідеологічний підхід у визначенні цінності допомоги людині. Доктрини світових релігій і світські етико-аксіологічні концепції як ідеологічне обґрунтування моральної цінності допомоги людині. Становлення і розвиток професійних етичних систем соціальної роботи та їх кодифікація в сучасному світі.

Тема 4. Сутність і зміст сучасної професійно-етичної системи соціальної роботи

Сутність, функції та складові елементи професійно-етичної системи. Основні детермінанти професійно-етичної системи соціальної роботи.

Професійно-етична система, її місце і роль в системі соціальної роботи, основні складові елементи. Основні групи функцій професійно-етичної системи, етичні норми і принципи професійної соціальної роботи, вимоги та правила. Проблема морального вибору соціального працівника і її відображення в професійно-етичній системі.

Сутність та специфіка професійної діяльності як основна детермінанта етичної системи. Соціокультурні умови та ціннісні орієнтири держави і суспільства, їх вплив на професійну етичну систему. Місце і роль професійно-етичної системи в регулюванні відносин в сучасному суспільстві. Основні тенденції в розвитку професійно-етичної системи соціальної роботи.

Тема 5. Деонтологічні питання соціальної роботи

Поняття і сутність професійного обов'язку в соціальній роботі. Місце і роль боргу в соціальній роботі. Деонтологічні конфлікти в соціальній роботі

Питання сутності і змісту професійного обов'язку соціального працівника, а також деякі аспекти його боргу перед суспільством і державою, професією і професійною групою, клієнтом і його близькими, перед самим собою. Деонтологія як вчення про борг і належну поведінку. Місце і роль деонтології в етичній системі і системі цінностей соціальної роботи. Основні поняття і категорії деонтології соціальної роботи.

Сенс і зміст професійного обов'язку соціального працівника. Борг і відповідальність перед суспільством і державою, перед професією і професійною групою, клієнтом і перед собою. Єдність і суперечності повинності соціального працівника. Деонтологічні підходи до вирішення конфліктів. Роль деонтологічного потенціалу соціальних служб.

Тема 6. Професійно-етичні вимоги до професіограми соціального працівника

Особливості професійно-етичної свідомості соціального працівника. Проблеми формування особистості фахівця соціальної роботи

Основні професійно значущі вимоги до якостей особистості професійного соціального працівника і діалектика їх формування. Компоненти і детермінанти професійно-етичної свідомості.

Місце і роль етико-аксіологічної підготовки професійного соціального працівника в професіоналізації соціальної роботи, гуманізації та гармонізації суспільних відносин. Проблеми розвитку та становлення особистості соціального працівника. Вимоги до професійно-значущих особистісних якостей соціального працівника. Професійно-етичні критерії придатності в соціальній роботі.

Тема 7. Особливості етичного кодексу соціальної роботи

Етико-ціннісне регулювання професійної діяльності та його кодифікація. Особливості професійно-етичних кодексів в соціальній роботі.

Особливості кодифікації професійно-етичних систем. Специфічні особливості етико-ціннісного регулювання в соціальній роботі, їх відображення в професійно-етичних кодексах соціальних працівників.

«Етичний кодекс спеціалістів Із соціальної роботи України» (2005 р.). Професійно-етичний кодекс в сучасній російській соціальній роботі (прийнятий Міжрегіональної асоціацією соціальних працівників 22.05.94г.). Професійно-етичний кодекс, прийнятий Міжнародною федерацією соціальних працівників (1994р.). Основні тенденції в кодифікації професійно-етичних систем.

Тема 8. Професійно-етичне регулювання діяльності соціального працівника

Етичне регулювання професійної діяльності. Особливості діяльності соціального працівника в неспецифічних сферах: професійно-етичні аспекти.

Деякі аспекти професійно-етичного регулювання поведінки, відносин і діяльності фахівця в різних професійних середовищах. Соціальна робота та

взаємодія з соціальними інститутами. Види і форми професійно-етичного регулювання діяльності фахівців в різних сферах.

Професійно-етичні системи і кодекси в медицині, педагогіці, психології, юриспруденції, військовій справі, науковій діяльності та ін., Їх сутність і основні компоненти. Формування ціннісно-моральної свідомості соціального працівника в умовах впливу різних професійно-етичних систем. Роль системи суспільної моралі в вирішенні професійно-етичних конфліктів.

Рекомендуемая литература:

1. Гусейнов А.А., Апресян Р.Г. Этика. - М.: Гардарики, 1998.
2. Этика: Навч. посібник/ В.О.Лозовий, М.І. Панов, О.А.Стасевська та ін.; за ред. проф. В.О.Лозового. – К. 2004
3. Капто А.С. Профессиональная этика. В 2-х ч. Учебное пособие. - М.: РИЦ ИСПИ РАН, 1997.
4. Малахов В.А. Этика: Курс лекций: Навч. посібник. – 3-тє вид. К., – 2001
5. Медведева Г.П. Этика социальной работы. - М.: ВЛАДОС, 1999.
6. Юнгхолм С.-Э. Гуманистические ценности социальной работы. - М.: Союз. 1996.
7. Ярская-Смирнова Е. Профессиональная этика социальной работы. - М.: КЛЮЧ-С, 1999.

Интернет-ресурсы

1. Этика ділового спілкування : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. Я. Харченко, Н. П. Краснова, Л. П. Харченко, Я. І. Юрків. – Луганськ : Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2012. <http://ua.convdocs.org/docs/index-139981.html>
2. Етичний кодекс спеціалістів із соціальної роботи України. <http://www.licasoft.com.ua/index.php/component/lica/?href=0&view=text&base=1&id=264422&menu=383239>
3. Закон України Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю http://kodeksy.com.ua/pro_sotsial_nu_robotu_z_sim_yami_dit_mi_ta_moloddyu.htm
4. Іщук С.В. Этика соціальної роботи. Курс лекцій / Тернопіль, ТДПУ, 2008. <http://www.info-library.com.ua/books-book-116.html>
5. Медведева Г. П. Этика социальной работы: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. — М.: 1999 <http://nashaucheba.ru/>

ДИСЦИПЛІНА «СОЦІАЛЬНА РОБОТА З РІЗНИМИ ГРУПАМИ КЛІЄНТІВ»

Змістовий модуль № 1. Особливості організації соціальної роботи в різних сферах життєдіяльності

Тема 1. Технологічний підхід у соціальній роботі (теоретико-методологічні аспекти) (6 годин)

Поняття технологізації. Соціальні технології у сучасному світі. Соціальні технології в управлінні суспільними процесами. Соціальний простір як категорія соціальної технологізації. Класифікація соціальних технологій. Специфіка соціальних технологій у соціальній роботі. Типи та види технологій у соціальній роботі.

Тема 2. Соціальна робота в сфері промислового підприємства (6 годин)

Специфіка промислово-розвинутого міста. Соціальні проблеми на промисловому підприємстві. Особливості соціального партнерства. Соціальний захист працівників промислового підприємства в контексті соціального партнерства. Види та організаційно-правові форми соціального захисту працівників. Соціальні інститути суспільства, які забезпечують соціальний захист працівників промислового підприємства. Діяльність профспілок на підприємстві. Концептуальні засади соціальної роботи на промисловому підприємстві. Принципи соціальної роботи на промисловому підприємстві. Система стандартів соціальних послуг.

Тема 3. Специфіка технологій соціальної роботи у сфері зайнятості населення (6 годин)

Особливості сфери зайнятості та ринку праці у сучасній Україні. Соціально-економічні проблеми зайнятості населення. Державна політика у сфері зайнятості населення. Діяльність соціальних служб, спрямованих на соціальний захист незайнятого населення. Соціально-психологічна робота в системі служб зайнятості. Профотбір та професійна консультація. Практика організації соціальної роботи у сфері зайнятості.

Тема 4 Технології соціальної роботи у сфері охорони здоров'я (6 годин)

Ресурси охорони здоров'я та рівень захворювань населення України. Теоретичні засади соціальної роботи в сфері охорони здоров'я. Функції та методи соціальної роботи в сфері охорони здоров'я. Медико-соціальна робота профілактичної та патогенетичної спрямованості. Соціальна робота у наркології. Соціальна робота у онкології. Соціальна робота при плануванні родини.

Тема 5. Зміст технологій соціальної роботи в соціально-етнічному середовищі (6 годин)

Соціально-етнічне середовище як об'єкт аналізу. Сутність взаємовідносин між соціально-етнічними спільнотами. Причини загострення відносин між соціально-етнічними спільнотами. Напрямки вирішення проблем між соціально-етнічними спільнотами.

Тема 6. Зміст технологій соціальної роботи у сільській місцевості (6 годин)

Форми розселення людей як умова їх життєдіяльності. Напрямки зближення міста та села як технологія вирішення соціальних проблем. Особливості технологій соціальної роботи у сільській місцевості. Напрямки роботи з сільськими мешканцями. Методи соціально-комунікативної діяльності у сільській місцевості. Основні напрямки покращення технологій соціальної роботи у сільській місцевості.

Тема 7. Соціальна робота у житлово-комунальній сфері (6 годин)

Соціальна значущість житла та проблеми населення у житлово-комунальній сфері в Україні. Політика соціального захисту в умовах реформування житлово-комунальної сфери. Адресна допомога як гарант соціальної підтримки у сфері житлово-комунального господарства. Напрямки покращення системи надання соціальної допомоги у сфері житлово-комунального господарства.

Тема 8. Технології соціальної роботи у сфері науки (6 годин)

Характеристика сфери науки як об'єкту соціальної роботи. Соціальні проблеми сфери науки. Мета та завдання соціальної роботи у сфері науки. Класифікація технологій соціальної роботи у сфері науки.

Тема 9. Специфіка технологій соціальної роботи в сфері освіти (6 годин)

Загальна характеристика сфери освіти. Соціальна робота у сфері освіти: специфіка технологій. Технології соціальної роботи у професійній освіті. Технології профілактики девіантної поведінки у сфері освіти. Технології соціальної роботи с вчителями та викладачами. Соціальна робота в сфері вищої освіти.

Змістовий модуль № 2. Соціальна робота з соціально-незахищеними категоріями клієнтів

Тема 10. Становлення соціальної роботи з різними групами клієнтів (6 годин)

Сучасні протиріччя соціальної політики щодо різних груп населення. Соціальна робота як умова вдосконалення стосунків держави та різних груп

населення. Сучасні тенденції соціальної роботи з особливими групами клієнтів. Види соціально небезпечних явищ. Людина в системі негативних явищ.

Тема 11. Соціальна робота з малозабезпеченими групами населення (6 годин)

Показники малозабезпеченості населення. Соціальний захист малозабезпеченого населення. Форми та методи соціальної роботи щодо підвищення життєвого рівня малозабезпечених груп населення. Побутове обслуговування малозабезпечених громадян як складова соціального забезпечення.

Тема 12. Соціальна допомога та підтримка осіб з обмеженими можливостями (6 годин)

Поняття «інвалідність» та його види. Соціальні заклади й стаціонарні установи по роботі з інвалідами. Напрями роботи з людьми, які мають фізичні чи психологічні вади. Реалізація соціальних заходів на різноманітних рівнях.

Тема 13. Система надання соціальної допомоги людям похилого віку та самотнім (6 годин)

Соціальний статус, психологічні особливості людей похилого віку, самотніх. Особливості роботи будинків-інтернатів для людей похилого віку. Робота відділів соціального патронажу та обслуговування людей похилого віку та самотніх.

Тема 14. Соціальна робота з дітьми, які залишилися без батьківського піклування (6 годин)

Сирітство та бездоглядність як соціальні явища. Теоретичні засади та принципи роботи. Методи і методики роботи. Організація надання допомоги у зарубіжних країнах та в Україні. Фостерна родина.

Тема 15. Соціальна робота з людьми з інтелектуальною недостатністю (6 годин)

Становище людей з інтелектуальною недостатністю. Теоретичні засади та принципи роботи. Імпаурмент (наснаження, активізація) родин розумово відсталих клієнтів. Методи і методики роботи. Система надання соціальних послуг. Центр трудової реабілітації розумово відсталих інвалідів.

Тема 16. Соціальна робота з сім'ями різного типу (6 годин)

Сутність поняття «сім'я». Особливості соціальної роботи із сім'єю. Конкретні технології соціальної роботи із сім'єю. Соціально-виховна робота з молоддю як умова підготовки до сімейного виховання. Проблема батьків і дітей у сучасній сім'ї. Психолого-педагогічна допомога молодій сім'ї. Деякі технологічні аспекти соціальної роботи у дитячих будинках сімейного типу

Тема 17. Соціальний захист жінок та соціальна робота (6 годин)

Жінка і соціально-культурне середовище. Психологічні й тендерні дослідження. Правовий аспект соціального захисту жінок. Діяльність державних і недержавних організацій та установ із соціальної роботи з жінками.

Тема 18. Організація соціальної роботи з молоддю (6 годин)

Молодь як специфічна соціально-демографічна група. Проблеми молоді. Соціальна профілактика. Соціальне обслуговування. Соціальна реабілітація. Соціальна допомога (підтримка) молоді. Соціальний супровід. Соціальне інспектування.

Змістовий модуль 3. Особливості організації соціальної роботи в різних сферах життєдіяльності

Тема 19. Особливості організації соціальної роботи у третьому секторі громадянського суспільства (6 годин)

Характеристика третього сектору у соціальній структурі суспільства. Історичний аспект формування традицій соціальної допомоги у громаді. Нормативно-правові умови забезпечення функціонування третього сектору. Особливості взаємодії державних соціальних служб та недержавних організацій. Основні завдання та напрямки професійної соціальної роботи в організаціях третього сектору.

Тема 20. Соціальна робота з неповнолітніми правопорушниками, засудженими до покарання, не пов'язаного з позбавленням волі (6 годин)

Правовий статус засуджених. Органи і установи виконання покарань. Виконання покарання у виді позбавлення волі. Виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі. Здійснення контролю за особами, засудженими до покарання, не пов'язаного з позбавленням волі. Особливості соціальної роботи з неповнолітніми правопорушниками, засудженими до покарання, не пов'язаного з позбавленням волі. Особливості роботи кримінально-виконавчої інспекції.

Тема 21. Законодавче забезпечення діяльності соціального працівника у пенітенціарній системі (6 годин)

Кримінально-виконавче законодавство України. Закон України «Про Державну кримінально-виконавчу службу». Закон України «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими із місць позбавлення волі». Закон України «Про органи та служби у справах неповнолітніх та спеціальні установи для неповнолітніх». Закон України «Про соціальну адаптацію осіб, які відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк».

Тема 22. Соціальна робота з людьми, які мають психічні розлади та інтелектуальну недостатність (6 годин)

Становище людей з психічними розладами у суспільстві. Теоретичні засади та принципи роботи. Характеристика практичних методів і методик роботи. Організація соціальної роботи в цьому напрямку. Приклади діяльності соціальних служб в цьому напрямку.

Становище людей з інтелектуальною недостатністю і теоретичні засади соціальної роботи з ними. Характеристика практичних методів та методик роботи. Організація соціальної роботи і приклади діяльності соціальних служб в цьому напрямку.

Тема 23. Соціальна робота з людьми, які зазнали насильства в сім'ї. Соціальний захист дітей, які відчувають жорстоке звернення і насильство (6 годин)

Насильство в сім'ї як соціальна проблема. Теоретичні засади та принципи роботи. Методи та методика роботи. Організація надання допомоги.

Поняття жорстокого поводження з дітьми. Форми домашнього насилля над дітьми. Основні причини жорстокого поводження з дітьми у родині. Соціальна робота з цією категорією клієнтів.

Тема 24. Особливості соціальної роботи з дітьми вулиці (6 годин)

Поняття «Діти вулиці». Соціально-правові основи захисту дітей, що потребують соціально-педагогічної допомоги. Причини появи соціального явища - "діти вулиці". Технології соціальної роботи з "дітьми вулиці" та соціально незахищеними дітьми та підлітками. Робота з кризовими сім'ями як попередження появи "дітей вулиці" і соціально незахищених дітей.

Вулична соціальна робота. Особливості організації та проведення вуличної соціальної роботи з бездомними громадянами. Законодавство стосовно захисту дитинства.

Тема 25. Соціальна робота з особами, які мають схильність до самогубства (6 годин)

Типологія та основні причини самогубства. Особливості суїцидального стану особистості на різних вікових етапах. Соціально-корекційна діяльність з особами, які мають схильність до самогубства. Реабілітація осіб, які мають психологічні відхилення та схильність до самогубства.

Тема 26. Соціальна робота з родинами, які мають несприятливий психологічний мікроклімат, конфліктні взаємини та педагогічну неповносправність (6 годин)

Причини виникнення соціальних проблем у родині. Педагогічна неповносправність батьків. Сімейне виховання. Методи соціальної роботи з цією категорією клієнтів.

Тема 27. Форми та методи соціальної роботи з сім'ями, які знаходяться в ситуації розлучення (6 годин)

Розлучення у сучасному суспільстві. Причини виникнення конфліктів між подружжям. Стадії розлучення. Соціальні технології роботи з такими сім'ями. Соціальна робота з такими сім'ями у Германії та Швеції.

Змістовий модуль 4. Соціальна робота з соціально-незахищеними категоріями клієнтів

Тема 28. Соціальна робота з самотніми особами похилого віку, а також сім'ями, які складаються з пенсіонерів (6 годин)

Соціальний портрет самотньої особи похилого віку. Проблеми самотніх осіб похилого віку. Роль родини у соціальному положенні осіб похилого віку. Система соціального обслуговування цієї категорії клієнтів.

Тема 29. Технології соціальної роботи у сфері науки (6 годин)

Характеристика сфери науки як об'єкту соціальної роботи. Соціальні проблеми сфери науки. Мета та завдання соціальної роботи у сфері науки. Класифікація технологій соціальної роботи у сфері науки.

Тема 30. Специфіка технологій соціальної роботи у сфері освіти (6 годин)

Загальна характеристика сфери освіти. Соціальна робота у сфері освіти. Технології соціальної роботи у загальноосвітніх закладах, у закладах професійної освіти. Особливості соціальної роботи у вищих навчальних закладах. Технології соціальної роботи з вчителями та викладачами. Особливості соціальної роботи у спеціалізованих навчальних закладах.

Тема 31. Соціальна робота у сфері профілактики негативних явищ та формування здорового способу життя (6 годин)

Стан здоров'я дітей та молоді України. Роль соціальної політики у формуванні здорового способу життя. Особливості формування здорового способу життя засобами соціальної роботи. Роль громади у формуванні здорового способу життя. Роль засобів масової інформації у формуванні здорового способу життя. Законодавче та нормативне забезпечення діяльності з формування здорового способу життя.

Тема 32. Соціальна робота у сфері впровадження альтернативних форм соціальної опіки дітей сиріт, людей з обмеженими можливостями (6 годин)

Сучасний стан соціально-правового захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківської опіки. Зарубіжний досвід утримання цих дітей. Обґрунтування необхідності впровадження в Україні альтернативних форм виховання. Прийомна сім'я як об'єкт соціальної роботи.

Тема 33. Адаптація випускників дитячих будинків та шкіл-інтернатів до соціального середовища (6 годин)

Характерні особливості вихованців дитячих будинків. Основні проблеми випускників дитячих будинків після їх випуску зі спеціальних закладів. Нормативно-правова база соціального захисту випускників дитячих будинків. Засоби вирішення проблем адаптації випускників дитячих будинків.

Тема 34. Соціальна робота з людьми із залежністю від психоактивних речовин (5 годин)

Залежність від психоактивних речовин. Теоретичні засади та принципи роботи. Організація надання допомоги. Приклади діяльності вітчизняних соціальних служб. Приклади діяльності зарубіжних соціальних служб.

Тема 35. Особливості організації соціальної роботи на підприємстві (5 годин)

Напрями діяльності соціальної служби на підприємстві. Функції соціального працівника на підприємстві. Структура та зміст роботи соціальної служби на підприємстві. Приклади роботи соціальної служби на підприємстві.

Тема 36. Соціальна робота з людьми, які живуть з ВІЛ/СНІДом (5 годин)

Специфіка цієї категорії клієнтів соціальної роботи. Кризові ситуації в житті ВІЛ-позитивної людини. Специфіка методів і методик роботи з ВІЛ-позитивними людьми. Вулична соціальна робота як метод профілактики ВІЛ/СНІДу.

ДИСЦИПЛІНА «ТЕХНОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ»

Тема 1. Роль соціальної технологізації в оптимізації соціальної сфери

Соціальна технологізація як процес оптимізації сучасної соціальної діяльності. Сутність соціальних технологій. Впровадження соціальних технологій. Різноманітність і класифікація соціальних технологій.

Тема 2. Технологія соціальної роботи як галузь соціальних технологій

Сутність соціальних технологій. Класифікація технологій в соціальній роботі. Функції технологій соціальної роботи.

Тема 3. Ефективність соціальної роботи

Методики оцінки ефективності соціальної роботи та соціальних технологій. Методи «З - Р» і «З - Р - З». Інші оціночні методи

Тема 4. Соціологічні технології в соціальній роботі

Взаємозв'язок соціології та соціальної роботи. Технологія моніторингу системи соціального обслуговування. Ознаки соціологічного мислення соціальних працівників.

Тема 5. Соціально-педагогічні технології в соціальній роботі.

Соціально-педагогічна компетентність фахівця соціальної роботи. Соціально-педагогічна технологія. Педагогічні методи та технології в соціальній роботі.

Тема 6. Психологічні технології в соціальній роботі.

Сутність і значення психології в соціальній практиці. Характеристика і специфіка застосування психологічних методів в соціальній роботі.

Тема 7. Соціальна діагностика в технологіях соціальної роботи

Сутність і характеристика соціальної діагностики. Загальні проблеми і принципи соціальної діагностики. Технології соціальної діагностики в роботі з клієнтом. Діагностичні методи в соціальній роботі. Етапи та особливості технологій діагностики.

Тема 8 Технологія соціальної експертизи.

Поняття соціальної експертизи. Організаційні моделі соціальної експертизи. Етапи роботи експертів при використанні різних моделей експертизи.

Тема 9. Технології проектування в соціальній роботі.

Соціальне проектування як конструювання соціальної дійсності. Етапи соціального проектування. Стратегії проектної діяльності. Методи і методики соціального проектування.

Тема 10. Технології соціальної передбачення

1. Соціальні інновації: сутність, особливості, структури, типи. Зміст соціальних інновацій. Технології соціального прогнозування і їх зміст. Моделювання соціальних відносин і структур. Основні поняття, рівні та технології соціального моделювання.

Тема 11. Технології соціальної профілактики та адаптації.

Сутність соціальної профілактики. Технології профілактики. Сутність соціальної адаптації, дезадаптації і реадaptaції (пераадаптації). Технології соціальної адаптації.

Тема 12. Технології соціальної реабілітації та терапії.

Поняття соціальної реабілітації, її види, сфери діяльності. Етапи реабілітаційного процесу. Основні умови адаптації. Поняття соціальної терапії. Основні моделі соціальної терапії. Технології соціальної терапії.

Тема 13. Технології групової роботи.

Сутність групової роботи. Організація і етапи групової роботи. Методи і прийоми групової роботи. Організація груп взаємодопомоги.

Тема 14. Технології консультування і посередництва.

Сутність технології консультування. Вимоги до соціального працівника як до консультанта. Типи і види консультування. Консультування окремих категорій клієнтів. Технології соціального посередництва.

Тема 15. Технології соціальної опіки та піклування.

Основні визначення - опіка і піклування. Об'єкти і суб'єкти соціальної опіки та піклування. Сутність технології соціальної опіки та піклування. Законодавство України у сфері опіки та піклування. Соціальний супровід: основні визначення та сутність даного процесу.

Тема 16. Технології соціального захисту населення.

Сутність поняття «соціальний захист». Методи і технології соціального захисту (підтримки) населення в сучасних умовах. Технології соціального захисту і підтримки безробітних.

Тема 17. Технології соціального забезпечення.

Основні поняття і види соціального забезпечення. Сутність пенсійного забезпечення. Сутність державної соціальної допомоги. Адресна соціальна допомога.

Тема 18. Технології соціального страхування.

Основні поняття в системі соціального страхування. Функції соціального страхування. Страхування життя. Пенсійне страхування. Індивідуальне страхування від нещасних випадків. Добровільне медичне страхування. Страхування відповідальності.

Тема 19. Соціально-економічні методи і технології підтримки населення

Зміст і сутність соціально-економічних методів соціальної роботи. Принципи використання соціально-економічних технологій підтримки населення. Технології економічної підтримки населення в сучасних умовах.

Рекомендована література:

1. Социальная работа: Учебное пособие / Под общ. ред. В.И. Курбатова. -Ростов н/Д: Феникс, 2003.
2. Социальные технологии: Толковый словарь / Отв. ред В.Н. Иванов. - Москва; Белгород, 1995.

3. Соціальна робота в Україні: Навч. посібник / І.Д. Зверева, О.В. Безпалько, С.Я. Харченко та ін. За заг ред. І.Д. Зверєвої, Г.М. Лактіонової. - К.: Центр навчальної літератури, 2004.
4. Соціальна робота з неповнолітніми, які перебувають у місцях позбавлення волі / За ред. В.М.Синьова. - К: Державний центр соціальних служб для молоді, 2003.
5. Соціальна робота: Навч. посібник // Соціальна робота. Книга II. - К.: ДДССМ, 2002.
6. Соціальна робота: технологічний аспект: Навчальний посібник / За ред. проф. А.Й.Капської. - К.: Центр навчальної літератури, 2004.
7. Специальная педагогика: Учебное пособие для студ. высш. учебных заведений / Под ред. Н.М. Назаровой. - М.: Изд. центр "Академия", 2001.
8. Технологии социальной работы: Учебник / Под общ. ред. Е.И. Холодовой. -М: ИНФРА-М, 2002.
9. Технология социальной работы: Учебное пособие для студ. высш. учебн. заведений / Под ред. И.Г.Зайнышева. - М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2000.
10. Технології соціально-педагогічної роботи: Навчальний посібник / За заг. ред. А.Й. Капської. - К., 2000.
11. Трубавіна І.М. Соціально-педагогічна робота з неблагополучною сім'єю. - К.: ДДССМ, 2003.
12. Тюття Л.П., Іванова І.Б. Соціальна робота (теорія і практика): Навч. посібник для студ. вищих навч. закладів. - К.: ВМУРоЛ "Україна", 2004.

ДИСЦИПЛІНА «ІСТОРІЯ ТА ТЕОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ»

Змістовий модуль № 1. Історичні передумови зародження соціальної допомоги та соціального забезпечення в Україні та світі

Тема 1. Організація соціальної допомоги в античному та середньовічному суспільствах (6 годин)

Елементи соціальної допомоги в античному суспільстві. Статус особи, яка потребує допомоги, в середньовічному суспільстві. Організація соціальної допомоги в середньовіччі. Домінуюча роль церкви у наданні соціальної допомоги.

Тема 2. Здійснення соціальної роботи в країнах Європи у 16-18 ст. (6 годин)

Зміна статусу особи, яка потребує допомоги. Виникнення та розповсюдження соціальних установ закритого типу. Зростання ролі держави в розподілі соціальної допомоги.

Тема 3. Зародження системи державного соціального забезпечення та приватної благодійності в Західній Європі в 19 ст. (6 годин)

Перехід до спеціалізації соціальних установ та працівників, що в них зайняті. Усвідомлення важливості надання допомоги та здійснення контролю без ізоляції особи. Визнання необхідності соціального забезпечення.

Тема 4. Становлення системи державної соціальної політики на Україні у 19 ст (6 годин)

Неефективність централізованої організації соціальної допомоги. Переорієнтація на місцеві установи у справах піклування про осіб, що потребують допомоги. Зростання ролі благодійних товариств у наданні соціальної допомоги в другій половині 19 ст.

Тема 5. Започаткування соціальної роботи як професійного виду діяльності (поч. 20 ст) (6 годин)

Передумови зародження професії соціального працівника. Різні шляхи становлення професії в Європі та Америці. Виникнення перших соціальних шкіл.

Тема 6. Європейські моделі соціальної роботи в ХХ столітті (6 годин)

Розвиток і становлення наукового періоду осмислення соціальної допомоги. Раціоналізація і секуляризація благодійності. Основні наукові парадигми соціальної роботи.

Тема 7. Соціальна робота в США. (6 годин)

Практика соціального забезпечення в 17-19 століттях. Професійна соціальна робота в системі громадського піклування в 20 столітті. Оформлення основних теоретичних підходів до соціальної роботи в ХХ столітті.

Тема 8. Становлення наукових основ соціальної роботи (6 годин)

Професіоналізація соціальної роботи. Наглядачі на підприємствах та надомні візитери. Вплив праці М. Річмонд «Соціальний діагноз» на вироблення першої методики в роботі соціального працівника.

Тема 9. Розвиток вітчизняної системи соціального забезпечення у 21 столітті (6 годин)

Право громадян на матеріальне забезпечення в старості, у випадку хвороби, повної чи часткової втрати працездатності. Зміни парадигми соціального захисту при переході до ринкових відносин. Система соціального захисту у сучасній Україні

Змістовий модуль № 2. Соціальна робота як поліпарадигмальна теорія

Тема 10. Теорія соціальної роботи як наука і навчальна дисципліна (6 годин)

Актуальність соціальної роботи в сучасному суспільстві. Соціально-економічні проблеми і соціальна робота. Девіація і маргіналізація населення в умовах трансформаційної кризи. Соціальна робота як механізм реалізації державної соціальної політики. Соціальна робота як спосіб зняття соціальної напруженості. Соціальна робота як наукова діяльність.

Функція соціальної роботи як науки. Конкретизація професійної і громадської діяльності державних, громадських та приватних організацій, фахівців, спрямованої на вирішення соціальних проблем. Теорія соціальної роботи як соціальна наука. Соціум. Соціальні відносини. Соціальні зв'язки. Предмет дослідження теорії соціальної роботи як науки. Теорія соціальної роботи як наука про закономірності функціонування, розвитку та регулювання конкретних соціальних процесів. Парадигмальність і багатоаспектність теорії соціальної роботи.

Тема 11. Поняття об'єктів соціальної роботи (6 годин)

Людина в теоріях соціальної роботи. Соціокультурний простір. Рівень розвитку особистості. Поняття втрати цілісності, життєвої сили, втрати гомеостазу. Гомеостаз. Ідеальний стан. Адаптованість. Самореалізація. Особистість як динамічна структура.

Сутність поняття «клієнт» у соціальній роботі. Людина - нужденний, людина - що допомагає. Людина як пасивний соціальний суб'єкт. Людина раціональна. Людина як природна істота. Людина як психосоматична істота. Людина як соціальна істота. Уразливі соціальні групи. Система клієнтури. Провідник змін. Контракт. Системний підхід. Система мішеней. Сили спонукання. Сила опору. Категорії клієнтів соціальної роботи. Класифікація об'єктів соціальної роботи.

Тема 12. Система соціальної роботи (6 годин)

Поняття суб'єктів соціальної роботи. Рівні суб'єктів соціальної роботи. Закономірності та принципи соціальної роботи. Держава як головний суб'єкт соціальної роботи. Органи виконавчої влади. Фахівець з соціальної роботи як суб'єкт соціальної роботи. Громадські та благодійні організації як суб'єкти соціальної роботи. Рівні суб'єктів соціальної роботи. Загальні і специфічні принципи соціальної роботи.

Тема 13. Теорія соціальної роботи в структурі наук (6 годин)

Міждисциплінарний і комплексний характер соціальної роботи. Основні моделі соціальної роботи. Становлення системи соціальної роботи як науки. Соціальна робота як наука. Філософія як методологія розуміння проблем, що стоять перед людиною. Парадигми філософії соціальної роботи. Філософія гуманізму. Філософія позитивізму. Парадигма утопізму. Філософія професіоналізму. Філософські цінності соціальної роботи. Метауровень цінностей соціальної роботи відображає глобальні цивілізаційні цілі і завдання. Макрорівень цінностей професійної діяльності. Мікроценності соціальної роботи відображають ціннісний спектр професійної взаємодії соціального працівника і клієнта. Соціологія як основа знань про суспільство

і особистості. Прикладні аспекти соціології. Психологія як наука про індивідуальне розвиток і функціонування. Соціальна екологія як комплексна наука, що вивчає середовище людини. Медицина та медична психологія. Правознавство. Наука управління. Економіка. Основні моделі соціальної роботи. Психолого орієнтовані моделі. Психодинаміка. Основні принципи психодинамічного підходу. Бихевіорально-когнітивний підхід. Гуманістична модель теорії соціальної роботи. Соціолого-орієнтовані методи. Моделі, які спираються на системні уявлення про будову і розвиток суспільства. Теорія екологічних систем. Радикально-марксистська модель. Віталістичний підхід. Комплексно-орієнтовані моделі. Рольова теорія. Соціально-педагогічна модель. Когнітивна модель. Становлення підходів до клієнта в соціальній роботі.

Тема 14. Соціальна робота в системі суспільного розвитку (6 годин)

Соціальна політика держави та соціальна робота. Державно-правові основи соціальної роботи. Система державної безпеки в теорії соціальної роботи. Соціальні служби. Соціальна робота як процес щодо збереження та відновлення людських ресурсів (людського капіталу). Моделі соціальної політики. Залишкова модель соціальної політики. Державно - перерозподільна модель. Модель індустріально-економічного розвитку. Модель держави загального соціального добробуту. Державно-правові основи соціальної роботи. Принципи соціальної політики. Першочергові завдання соціальної політики. Сутність державно-правових основ соціальної роботи. Заходи з подолання соціальної нерівності. Пільги. Соціальне обслуговування. Принципи соціального обслуговування. Складові сучасного громадянського суспільства. Система соціальної безпеки в соціальній роботі. Основний об'єкт соціальної безпеки. Задоволення потреб людей в насутишних потребах.

Тема 15. Психологія в соціальній роботі (6 годин)

Гуманістичний підхід до розуміння людини. Психотерапевтичні аспекти соціальної роботи. Методи психолого-педагогічного впливу. Методи формування свідомості. Авторитарна педагогіка. Гуманістична психологія. Гуманістична терапія. Гештальттерапія (Перлі). Емотивно-раціональна терапія (Елліс). Мета психолого-педагогічного впливу. Соціально-психологічні установки. Когнітивні й емоційні зв'язки. Фактори зміни емоційного значення. Мета і механізми мовної дії. Методи переконання. Методи зміни поведінки. Методи стимулювання діяльності та поведінки індивіда. Вибір психолого-педагогічного впливу.

Тема 16. Соціологічні методи соціальної роботи (5 годин)

Соціолого орієнтовані теорії соціальної роботи. Методологія соціологічного дослідження проблем соціальної роботи. Соціологічні методи соціальної роботи. Теоретична соціологія та соціальна робота. Об'єкт, предмет і специфіка теоретичної соціології та соціальної роботи. Соціологія

як методологія соціальної роботи. Соціальна робота як прикладна наука. Соціологічні методи в соціальній роботі. Загальна соціологічна теорія як цілісне уявлення про людське суспільство. Емпіричні дослідження як рівень соціологічного знання. Функція соціологічних методів і техніка вивчення проблем соціальної роботи. Конкретні методи емпіричних соціологічних досліджень. Метод особистих документів. Метод спостереження. Метод опитування. Метод прогнозування.

Тема 17. Педагогічні методи соціальної роботи (5 годин)

Роль педагогіки у соціальній роботі. Педагогічний зміст соціальної роботи. Педагогічні методи вирішення завдань соціальної роботи. Педагогіка як наукова та практична дисципліна. Педагогічні технології в соціальній роботі як сукупність методів, способів і засобів. Андрогогіки як метод навчання дорослих. Методи педагогіки. Методи виховання. Методи виховання. Методи, що оцінюють і стимулюють діяльність особистості. Методи, які спонукають і формують певну діяльність, свідомість особистості. Метод заохочення. Метод осуду. Метод переконання. Метод самовиховання.

Тема 18. Конфліктологічні аспекти соціальної роботи (5 годин)

Взаємозв'язок соціального конфлікту і соціальної роботи. Типологія і функції соціального конфлікту. Соціальна напруженість і соціальна робота. Соціальна робота як діяльність, спрямовану на вирішення конфліктів. Сучасні соціальні теорії конфліктів. Рівні соціального конфлікту. Конфлікт як фундаментальна соціологічна теорія. Конфлікт як теорія середнього рівня. Конфлікт як сума технологій профілактики та управління конфліктами. ознаки конфлікту. Типологія і функції соціального конфлікту. Суб'єкти конфлікту. Джерела конфліктів. Конфліктна ситуація у вигляді напруженості. Функції соціального конфлікту. Вирішення соціального конфлікту і соціальна робота. Функція соціального працівника у вирішенні конфлікту. Стадії конфлікту. Етапи вирішення конфлікту.

Змістовий модуль № 3. Індивідуальна соціальна робота

Тема 19. Ведення випадку в соціальній роботі (9 годин)

Процес ведення випадку. Первинне оцінювання і складання плану догляду. Реалізація плану втручання і оцінювання його результатів. Ведення професійних записів.

Тема 20. Індивідуальне консультування в соціальній роботі (9 годин)

Специфіка консультування в соціальній роботі. Консультативний процес і консультативна взаємодія. Соціально-психологічне консультування у соціальній роботі. Телефонне консультування в соціальній роботі.

Тема 21. Представництво інтересів клієнта в соціальній роботі (4 годин)

Особливості представництва інтересів клієнта. Різновиди і стратегії представництва інтересів. Процес індивідуального представництва інтересів клієнта. Безпосереднє професійне представництво.

Тема 22. Вулична соціальна робота (9 годин)

Призначення вуличної соціальної роботи. Вулична соціальна робота з дітьми. Вулична соціальна робота з особами, які вживають психоактивні речовини.

Тема 23. Соціальне обслуговування як напрям соціальної роботи (9 годин)

Соціальна робота та соціальне обслуговування населення. Сутність, мета, завдання соціального обслуговування. Система соціальних послуг в Україні: принципи, форми, види. Заклади соціального обслуговування населення: різновиди та функції.

Тема 24. Ефективність соціальної взаємодії соціального працівника та клієнта (9 годин)

Сутність та особливості соціальної взаємодії соціального працівника та клієнта. Основні підходи до професійної взаємодії соціального працівника та клієнта. Відновлення соціального функціонування як основне завдання соціального працівника. Соціальний супровід: поняття, різновиди, сутність. Професійні ризики в соціальній роботі.

Змістовий модуль № 4. Групова соціальна робота та соціальна робота в громаді

Тема 25. Класифікація груп і групові процеси (4 годин)

Різновиди груп у соціальній роботі. Групові процеси і явища. Терапевтичні ефекти групи і групової соціальної роботи.

Тема 26. Організація групової соціальної роботи (7 годин)

Планування і підготовка групової роботи. Переговори і узгодження діяльності. Проведення групових занять і зустрічей. Завершення і оцінювання групової соціальної роботи.

Тема 27. Проведення тренінгів у соціальній роботі (9 годин)

Сутність і призначення тренінгової соціальної роботи. Методи і стилі навчання. Особливості соціально-психологічних тренінгів. Навчальні тренінги для працівників соціальної служби.

Тема 28. Уявлення про громаду і соціальну роботу в ній. (9 годин)
Сутність і типологія громад. Структура громади. Ключові характеристики роботи в громаді. Методи і моделі роботи в громаді.

Тема 29. Робота з розвитку громади (9 годин)
Особливості розвитку громади. Процес розвитку громади. Робота з групами і коаліціями в громаді. Залучення учасників громади до процесу прийняття рішень.

Тема 30. Догляд у громаді (9 годин)
Значення догляду в громаді. Принципи догляду в громаді. Організація догляду в громаді.

Тема 31. Колективне представництво інтересів у громаді (9 годин)
Стратегії колективного представництва. Лобіювання інтересів у соціальній роботі та його різновиди. Проведення масових акцій у громаді. Проведення інформаційних кампаній у громаді.

Рекомендована література

1. Агапов Е.П. Становление и развитие социальной работы. Р-н-Д 2003
2. Ромм М.В. Ромм Т.А. Теория социальной работы. Уч. пособие Н 1999.
3. Теория социальной работы. П\р Ромма М.В. Н 2000.
4. Фирсов М.В. История социальной работы в России. М., 2002.
5. Фирсов М.В. Теория социальной работы М., 2000.
6. Тетерский С.В. Введение в социальную работу. М., 2000.
7. Холостова Е.И. Социальная работа: теория и практика. ИНФРА-М., 2001.
8. Психология социальной работы. п\р Гулиной М.А. ПИТЕР-2002.
9. Социальная работа. П\р Курбатова. Р-н-Д 2000.
10. Медведева Г.П. Этика социальной работы. М., 2002.
11. Бурая Н.П. Соціальна робота. Харьков, 1996 г.
12. Павленок В.Д. Основы социальной работы. Учеб. Пос. М., 2000.
13. Теорії і методи соціальної роботи. Підручник за ред. Т.В. Семигіної. Київ., 2005
14. Чернецкая А.А. Технология социальной работы. Учебн. Ростов н/Д, 2006.
15. Лоренц У. Социальная работа в изменяющейся Европе. Киев 1997 г.
16. Теория и методика социальной работы. ТТ. 1-2.- М.: Союз, 1994.
17. Теория и методика социальной работы. Т.1. - М.: Союз, 1994.
18. Антология социальной работы. ТТ. 1-3. - М.: Сварогъ, 1994,1995.

19. Холостова Е.И. Генезис социальной работы в России. - М.: Институт социальной работы, 1995.
20. Григорьев С.И. Социальная культура, социальное образование и социальная работа в современной России: пути самоопределения // Российский журнал социальной работы. №1.
21. Григорьев С.И. Гусякова Л.Г. Ельчанинов В.А. Теория и методология социальной работы. Уч. пособие. М. Наука, 1994
22. Балл Г.А. Понятие адаптации и его значение для психологии личности. // Вопросы психологии 1989 №1.
23. Холостова Е.И. Социальная работа с пожилыми людьми. М., 2004.
24. Малкина-Пых И.Г. Кризисы пожилого возраста. Справочник. М., 2005.